

Helsingin kaupunginvaltuustolle

Eräinä vuosina neljännes kaupunginvaltuustolle tehdyistä aloitteista oli tekemiäni. Tässä yhteydessä kaupungin rahoitusjohtaja, sittemmin kansliapäällikkö Tapio Korhonen totesi – tarkoittaen myös muita liian aloitteellisia henkilöitä – että jokaisen aloitteen käsittely maksaa noin 5000 €. Lupasin vähentää aloitteiden tekoa ehdolla, että vähäisemmästä määrästä sentään joku aloite toteutetaan.

Erittäin moneen aloitteeseen tuli lautakunnilta ja kaupunginhallitukselta myönteinen vastaus, mutta itse asiaa ei ole toteutettu. Osa aloitteista on tehty liian aikaisin silloiseen henkiseen ilmapiiriin nähden.

Näistä molemmista syistä teen nyt yhden aloitteen, johon olen koonnut joukon toteutumattomia aiempia aloitteita, jotka saattavat olla nyt kypsiä toteutettavaksi, Näin etenkin, kun joka kunnallisvaaleissa kolmannes valtuutetuista vaihtuu, nyt vuoden 2017 vaaleissa peräti puolet. Niinpä valtuutettujen ja tulevien lautakuntien jäsenet saattavat hyvinkin olla esitettävien asioiden takana.

Jotta tämän aloitteen käsittely ei muodostuisi liian hankalaksi, ehdotukseni on, että eri lautakunnat noukkivat niistä järkeväksi katsomiaan asioita valmistellakseen niitä edelleen toteutettavaksi – mielellään ilman kohtuutonta ristiriitaa eri tahojen välillä. Tällöin ei tarvitsisi jokaiseen erilliseen kohtaan väistämättä ottaa – ainakaan negatiivista - kantaa. Käsittelyn helpottamiseksi ja kustannusten vähentämiseksi olen ryhmitellyt asiat.

I Asuntoasioita

- 1. Perheettömille ja yksinäisille tarkoitettujen asuntojen tuotannon voimakas nostaminen.** Vuonna 1957 kysyttiin valtuustoaloitteessa, milloin yksinäisille ryhdyttäisiin rakentamaan enemmän asuntoja. Kaupunginhallituksen vastaus kuului: sitten kun perheellisten asuinolot on saatu kuntoon. Nyt edelleen – aina sodasta lähtien – asuntojonojen pääjoukon muodostavat yksinäiset ruokakunnat. Pienasuntojen tuotantoa on jarrutettu perusteella, että kaupungin asuntokanta on jo nyt pienasuntovaltainen. Silti ns hyväksytyille ryhmille, kuten opiskelijoille ja yksinasuville vanhoille rakennetaan pienasuntoja, pääosin pienkaksioita – mutta ei muille. Vapautuvat yksiöt menevät varakkaampien perheiden opiskelijoille tai sijoittajille. Suomen suurimpia tasa-arvokysymyksiä alkaa olla perheettömien ja perheellisten välinen epätasa-arvo
- 2. Mieshoitajien lisääminen päivähoitoyksiihin sekä lasten- ja nuorisokoteihin.** Jokainen ymmärtää selittämättäkin asian tärkeiden lasten ja tasa-arvonkin kannalta. Sama koskee myös koulujen ala-asteita.
- 3. Liitännäisasuntojen rakentaminen omakotitaloihin ja rivitaloihin – mutta myös kerrostaloasuntoihin.** Sodan jälkeen rakennettujen omakotitalojen yläkerrat vuokrattiin, jotta omistajaperhe saattoi lyhentää asuntolainojaan. Sitten yläkertaan muutti talon nuoriso tai nuori pariskunta. Omakoti- ja rivitalotonteille oli kielletty rakentamasta erillisiä liitännäisasuntoja omalla sisäänkäynnillä. Tällainen asunto voitaisiin vuokrata aluksi ulkopuolisille, sitten ottaa perheen suurentuessa omaan käyttöön, lasten lähdettyä pois vuokrata taas jonkun toisen perheen opiskelijoille tai myöhemmin ottaa isovanhempi tai

vaikkapa kodin- tai vanhustenhoitaja siihen asumaan . Tämä ratkaisu helpottaisi suuresti yksinäisten henkilöiden asumisvaihtoehtoja Esimerkiksi asuntomessuilla ei ole esillä tällaisia ratkaisuja. Helsingin tulisi tukea liitännäisasuntojen rakentumista

4. **Tontteja Y-säätiölle.** Y-säätiö – yksinäisille asuntoja hankkinut ja rakennuttanut – säätiö perustettiin 30 vuotta sitten. Sen taustayhteisöinä olivat Helsingin kaupungin ohella neljä muuta suurinta kaupunkia, Kuntaliitto, Kirkkohallitus, Punainen Risti, Rakennusliitto ja Rakennustyönantajien liitto. Suomen Mielenterveysseura. Tällä hetkellä Y-säätiöllä on noin 18 000 asuntoa ja se on käytännössä Helsingin kaupungin ja opiskelija-asuntosäätiöiden ohella maan suurin sosiaalista asuntokantaa ylläpitävä ja rakentava yhteisö. Helsingin kaupunki on antanut ao säätiölle sen historian aikana vain kaksi tonttia, vaikka on itse säätiön jäsen. Nykyisin suurta kansainvälistäkin huomiota esimerkkinä saanut säätiö on merkittävä tekijä vähennettäessä kaupungissamme sosiaalisia ongelmia.
5. **Asuntojen sijoittaminen myös teollisuus- ja toimistokiinteistöihin.** Monet teollisuus- ja toimistoalueet ovat iltaisin ja viikonloppuisin autioita, vailla mitään elämää. Niiden kiinteistöistä huolehtivat isännöitsijä- ja kiinteistönhoitoyhtiöt. Olisi paikallaan, että näihin taloihin voitaisiin rakentaa jonkin verran asuntoja, joissa voisivat asua talonmies-, kiinteistöhoitaja- ja vartiointitehtävissä olevien perheitä, mutta yhtäläillä opiskelijoita. Tällöin alueilla olisi eräänlaista sosiaalista valvontaa samalla ja yhdyskuntarakenne hiukan monipuolistuisi
6. **Uusien kauppakeskusten päälle (palvelu)asuntoja.** Kaupunkirakenteeseenkin läheisesti liittyvät kauppakeskukset ovat usein edelleen erillisiä kiinteistöjä, esimerkiksi Oulunkylän Pikku Pekan tai Maunulan S-Marketin uudisrakennukset. Olisi paikallaan edistää käytäntöä, jolloin kauppakeskukset olisivat asuintalojen alakerroissa tai niiden yläpuolella olisi asuntoja.
7. **Selvitys, voitaisiinko kaupungin vuokra-asuntoja myydä sovittava määrä asukkaille** siten että vastaava määrä uusia vuokra-asuntoja rakennettaisiin yli sen määrän kuin niitä muuten rakennettaisiin. Tämä on erittäin delikaatti kysymys ja edellyttäisi sitovaa konsensusta. Englannissa Margaret Thatcher möi miljoona vuokra-asuntoja vapaille markkinoille rakentamatta uusia vuokra-asuntoja. Seurauksena oli noin 100 000 asunnotonta Lontoon ja suurkaupunkien kaduille.
8. **Laitosväestön asumistason kartoitus.** Esitin tätä ensi kerran jo vuonna 1975. Vuoteen 1910 asti asumistilastot kattoivat kaiken asumisen, myös laitoksissa tai työpaikoilla asumisen. Kaupunginlääkärit tekivät laajoja selvityksiä asuinoloista, esimerkiksi tri V.Sucksdorff julkaisi noin 400 sivuisen tutkimuksen Helsingin työväestön asumisolosta vuonna 1900. Vuoden 1910 jälkeen asumistilastot ovat kattaneet vain ns asuntoväestön, normaaliasunnoissa asuvat ihmiset. Tämä vastaisi samaa kuin terveystilastoista jätettäisiin pois sairaat. Asunnottomien tilastotoimikunta vuonna 1987 kartoitti viimeksi kaikkia asumismuotoja maassamme. Avohoidon lisääntyttä vanhoja ihmisiä, potilaita ja vammaisia henkilöitä on sijoitettu runsaasti erilaisiin hoitokoteihin, palveluyksiköihin, jonka lisäksi laitoksissa asuu edelleen runsaasti väkeä. Monet mainituista hoito- tai palveluyksiköistä eivät täytä kunnollisia asumisnormeja. Siksi aiheesta olisi tehtävä pikaisesti kartoitus. Tähän tulisi liittää myös selvitys, kuinka paljon ihmisiä asuu työpaikoillaan tai äärimmäisen ahtaasti laillisesti tai harmaasti vuokratuissa asunnoissa. Niinikään olisi tutkittava, kuinka paljon kaupungin vuokra-

asuntoja vuokrataan pimeästi edelleen tai niissä asuu henkilöitä vailla vuokrasopimusta (yleinen arvio on ollut yli 5%). Tällainen selvitys antaisi pontta myös voimakkaammalle vuokra-asuntojen uudistotuotannolle.

9. **Asuntojen rakentaminen sairaaloiden ja sosiaalialan laitosten tonteille.** Tätä hanketta toteutettiin Heikki S. von Hertzenin apulaiskaupunginjohtajakaudella. Tarkoituksena oli tarjota halpoja työsuhdeasuntoja alan työntekijöille. Esimerkkinä ovat Auroran sairaalan kulmalla olevat kerrostalot. Nyt HUS on rakennuttamassa kahta noin 100 asunnon vuokrataloa (Jätkäsaarella ja Niemenmäessä), mutta asuntoja tarvittaisiin sekä HUS:lle että kaupungin omille työntekijöille runsaasti lisää. Alalla on käytössä vuorotyö ja monet työntekijät joutuvat tulemaan töihin varsin kaukaakin. On siis nopeutettava prosessia luoda näille laitosalueille asuntotontteja.
10. **Pientaloalueiden rakennusmääräyksistä.** Kaupunginhallitus suhtautui myönteisesti ajatukseen, että vanhoilla omakotitaloalueilla säädeltäisiin tarkemmin rakennusmateriaaleja, kattokulmia yms huomioiden alueiden ominaislaatu. Näin ei ole kuitenkaan toimittu – esimerkkinä ovat Oulunkylä ja Veräjämäki
11. **Asuntojen kaavoittaminen Santahaminaan.** Ajatuksena oli kaavoittaa satakunta asuntoa Santahaminan sillan jälkeisille alueille. Ne voisivat tukea alueella työskentelevien pienipalkkaisten henkilöiden elämää, kun he nyt joutuvat taloudellisista syistä usein asumaan kaukana. Asuntoja voidaan myös tarjota poliiseille ja muille turva-alan henkilöille, mikä ottaisi huomioon alueen luonteen.
12. **Palveluasuntojen rakentaminen mielen sairaille ja muille alle 65 vuotiaille** Tämä on osoittautunut ikuisuuskysymykseksi, eli aloite on toistettu noin neljän vuoden välein, niin kaupungilla kuin HUS:kin. Auroran sairaalassa on jatkuvasti yli 50 potilasta tarpeettomasti, kun kaupungilla (Niemi- ja Lilinkotisaatiö) ym ei ole riittävästi ympärivuorokautisesti valvottuja korkeatasoisia palveluasuntoja. Helsinkiläisiä oikeuspsykiatrisia potilaita on tarpeettomasti Kellokosken, Vanhan Vaasan ja Niuvanniemen sairaaloissa tämän takia. Heidän hoitoaikansa ovat pitkät, mutta niitä voitaisiin lyhentää parilla kolmella vuodella juuri valvottujen palveluasuntojen avulla.
13. **Palveluasuntojen lisääminen lapsiperheille.** Lasten huostaanottojen määrä on liian korkea. On hyviä kokemuksia siitä, että lastensuojeluperhe asuu palveluasuntoyksikössä, jossa on s sekä valvontaa että kodinhoito- ja sosiaalipalveluja. Kotiavustajien määrän lisääminen ja työn kohdistaminen vanhaan malliin lapsiperheille vähentäisi myös huostaanottoja.
14. **Kuva- ja veistostaiteilijoiden käyttö eräiden asuin- ym talojen suunnittelussa.** Wienissä on kuuluisa Hundertwasserhaus, joka valmistui vuonna 1985. Se nojautui taidemaalari Friedenreich Hundertwasserin ideoihin, jotka sitten toteutettiin yhteistyössä arkkitehti Joseph Krawinan kanssa, suunnittelutoimiston ollessa Peter Pelikanin. Helsingin täytettyä 450 vuotta esitin tällaisten talojen rakentamista Helsinkiin. Nyt aika voisi olla kypsä. Tulisi julistaa taiteilija-arkkitehtiryhmien välillä kilpailu, jonka nojalla Helsinkiin rakennettaisiin yksi tai mieluummin useampia taloja, joiden ilmeisun suunnittelijoina olisivat muut taiteilijat kuin arkkitehdit.

15. **Helsingin asuntoasiat yhteen yksikköön** eli on esitetty että Asuntotuotantotoimiston asuntojen suunnittelu ja tuotanto ja kaupungin asuntojen jako toteutettaisiin yhdistetyn yksikön toimesta. Tällöin tuotantoyksikössä entistä paremmin tunnettaisiin asuntojen tarve eri ihmisryhmien joukossa.

II Terveys- ja sosiaaliasioita

16. **Varhaiskasvatuksen maksuttomuus.** Asia on nyt noussut vahvasti esille ja siitä päätettänee lähivuosina. Maksuttomuutta puoltaa se, että koulutus on maksutonta ja varhaiskasvatus on jokin vuosi sitten siirretty sosiaali- ja terveysministeriöstä Opetusministeriön alaisuuteen. Keskustelussa on jäänyt vähemmälle huomiolle uudistuksen mahdolliset vaikutukset syntyvyyteen. Kyselytutkimusten mukaan suomalaisperheissä toivottu lapsiluku on noin 2.6, syntyvyys on ollut 1.8 eli Länsi-Euroopan korkeimpia laskien 1.6:een. Väestön uusiutuvuus nykyväkiluvulla edellyttäisi syntyvyyden olevan noin 2.3

Gynekologit ovat olleet huolissaan synnytysien noususta, mikä lisää jossain määrin sikiövaurioita ja synnytyskomplikaatioita. Viimeksi TELA:n toimitusjohtaja Suvi-Anne Siimes esitti julkisuudessa huolestuneisuuden syntyvyyden laskusta esittäen tosin vain eräitä asennemuutосkampanjoita lääkkeeksi. EKL on asettunut vastustamaan päivähoitomaksujen korotusta toivoen naisten osallistuvan aktiivisesti työelämään, Jopa Lääkäriliitossa joudutaan pohtimaan maksuttoman varhaiskasvatuksen taloudellista merkitystä nuorille lääkäriperheille verrattuna maltillisiin palkankorotuksiin. Maksut rasittavat nuoria perheitä eniten juuri vaiheessa, jolloin maksetaan asuntolainoja ja ollaan muutenkin tiukoilla.

Maksuttomuus luo myös ymmärrystä (progressiivisen) verotuksen lievälle korotukselle asian takia. Se olisi myös vanhemman sukupolven lahja nuoremmalle sukupolvelle ja tulevaisuudelle. Vaihtoehtona luonnollisesti väkiluvun ylläpidolle on hallittu maahanmuuton lisääminen. Valitettavasti jotkut tahot vastustavat kumpaakin vaihtoehtoa!

Toki on myös vaihtoehtoja asteittaiselle maksujen poistolle, esimerkiksi ensin ne poistettaisiin toiselta ja useammalta lapselta. Selkeintä olisi kuitenkin tehdä kerralla kokonaisratkaisu. Tämä on perhepoliittisesti suurin yksittäinen toimenpide joka maassamme voitaisiin tehdä 100 vuotisen itsenäisyytemme kunniaksi.

17. **Kondomien ilmaisjako.** Asia on ollut esillä kolmasti valtuustossa ensi kerran RKP:n Juha Föhrin aloitteesta, joka sai noin 20%:n kannatuksen. Ennakkoluulot olivat vahvoja, ei vaan aloitteen sisältöä kohtaan. Niinpä tein saman aloitteen myöhemmin kannatuksen noustessa kolmannekseseen. Moraaliset argumentit olivat silloin vielä taloudellisia argumentteja vahvemmin esillä vastustajien parissa. Kun Petra Paasilinna uusi aloitteen, sen allekirjoitti jo yli puolet valtuutetuista, mutta äänestystilanteessa sitä kannatti hiukan alle puolet. Tällä hetkellä asia on tullut uudelleen esille ajatuksella, että maksuttomuus koskisi alle 25 vuotiaita.

Kondomeilla voidaan ehkäistä paitsi sukupuoliteitse tarttuvia tauteja (HIV, kuppa, tippuri, klamydia, herpes, papilloma, trichomoniasis) ja niiden tunnettuja seurauksia (lapsettomuus reaktiiviset niveltulehdukset, kohdunkaulaosan syöpä) myös toistaiseksi tunnistamattomia tahi uusia viruksia ja muita tartunnan aiheuttajia, joiden seuraukset voivat ilmaantua vasta vuosikymmenten kuluttua. Ne vähentäisivät myös abortteja ja teiniraskauksia – eli hankkeen aiheuttamat säästöt olisivat moninkertaiset kustannuksiin nähden

18. **Melutason vähentäminen julkisissa tiloissa ja tapahtumissa.** Tämä on valitettavasti varsin arka asia, koska äänimaisemat liittyvät nykykulttuuriin. Korvatulppien jako pääsylippujen yhteydessä on vähäisin toimenpide. Helpointa on myös tutkia eri tapahtumien melutasoa ja tehdä parannusehdotuksia. Työelämän meluvammat on saatu vähennettyä, samoin ampuma-aseiden aiheuttamien meluvammojen määrä. Nyt vapaa-aikaan liittyvät meluvammat todennäköisesti yleistyvät, joskin ilmenevät vasta vanhemmalla iällä. Tässä on halpa ennaltaehkäisyyn paikka.
19. **Eläke-edellytysten selvittely-yksikön liittäminen HUS:iin.** Helsingillä sosiaali- ja terveysvirastolla on toiminut toistakymmentä vuotta eläkeyksikkö, jonka tutkimusten perusteella yli 3000 työkyvyttöntä pitkäaikaistyötöntä on päässyt työkyvyttömyyseläkkeelle. Vantaan kaupunki on käyttänyt sitä muutaman vuoden ostopalveluna. Muissa Uudenmaan kuten koko maassa on tämä selvittelytoiminta laantunut tai loppunut odoteltaessa sotea, jonka erään päätarkoituksena oli vähentää terveyden ja sosiaalisten olojen epätasa-arvoa. Työvoimatoimistot ja työvoiman palvelukeskukset lopettivat tämän ELMA-työn joitakin vuosia sitten siirtäen sen sosiaalitoimistoille ja terveyskeskuksille, joilla ei ole aina taitoa tahi aikaa sitä tehdä. Myöskään eläkeyksikön kautta ei kouluteta uusia lääkäreitä, terveydenhoitajia tai sosiaalityöntekijöitä tutkimaan eläke-edellytyksiä. Siksi toiminta tulisi organisoida alueellisesti. HUS:lla olisi tähän kaikki edellytykset. Toistaiseksi kaupunki ei ole halunnut itsekkäistä syistä yksiköstään luopua.
20. **Kriminaalipoliittinen ohjelma kaupungille.** Vanhan nyrkkisäännön mukaan Helsingissä on 10% maan asukkaista, mutta noin 20% maan sosiaalisista ongelmista. Tämä pätee myös vankilukuun. Maamme noin 3000 vangista pääosa tulee 10 suurimmasta kaupungista, noin 20% eli 600 Helsingistä, Vuosittain vankilan läpikäy noin 1 400 helsinkiläistä. Luku voidaan helpohkosti alentaa kolmanneksella, jos ilmiötä katsottaisiin sosiaali- eikä yksinomaan oikeuspolitiikan näkökulmasta. Kiinnittämällä huomio toimiin ennen vankilaa, itse vankilassaoloaikaan ja erityisesti vankilan jälkeiseen aikaan, tulokset olisivat helposti nähtävissä. Tähän liittyy myös tiettyjen joukkorikosten ennaltaehkäisy. Esimerkiksi pyörävarkaudet voitaisiin nopeasti puolittaa, jos tähän tehtävään kiinnitettäisiin vain joitakin erikoistuneita poliiseja avustavine työntekijöineen.
21. **Kotisairaaloiminnan lisääminen.** Suurin osa ihmisistä haluaa kuolla kotona, Suomessa muista kuin äkkikuolemista vain 5% tapahtuu silti kotona, muuten pääosin laitoksissa. Ajankohtaisen eutanasia-keskustelun sivuseurauksena eutanasian vastustajatkin on saatu voimakkaasti tukemaan saattohoitoa, mutta ei vielä kotisairaaloiminnan lisäämistä, joka olisi saattohoidon olennainen osa
22. **Oikeuspsykiatristen potilaiden siirto HUS:n sairaaloihin.** Niuvanniemen ja Vanhan Vaasan sairaaloissa on edelleen kohtuuttoman paljon helsinkiläisiä potilaita, joista suurin osa voitaisiin siirtää HUS:n omiin sairaaloihin – etenkin jos edellä mainittuja ympärivuorokautisesti valvottuja palveluasuntoja rakennettaisiin nopeasti lisää. Jopa HUS:ssa korostetaan potilaiden läheisyyttä omaisiinsa ja kotiseutuunsa. Oikeuspsykiatrisia potilaita ei tulisi kohdella huonommin kuin muita. Lisäksi, jos potilas joutuu olemaan sairaalassa kymmenen vuotta tai joskus jopa elinikänsä, olisi hänelle siellä taattava yksilöllinen normaalia asuntotasoa vastaava kodinomainen asuminen.

23. **Vammaispalvelulain ja -säädösten soveltaminen mielisairaisiin.** Mielisairaudet ovat toistaiseksi syntymekanismiltaan tuntemattomia aivojen sairauksia tai toimintahäiriöitä – siis somaattisia sairauksia - eivät erillisiä ”mielen” sairauksia. Nämä sairaudet vaikuttavat toki ihmisen mieleen, käyttäytymiseen, tahto- ja tunne-elämään, loogiseen päättelykykyyn jne. Ihmisten mielissä ja siten myös lainsäädännössä mielisairauksia on edelleen pidetty erillisinä suhteessa somaattisiin sairauksiin. Niitä koskevat eri lait – useimpia vammaislakeja ja -säädöksiä ei sovelleta mielisairauksien kohdalla. Niinpä psykiatristen potilaiden sosiaalinen asema on kauttaaltaan jäänyt heikommaksi kuin muiden tautiryhmien potilaiden. Siksi sosiaali- ja terveysviraston vammaispalveluysikköön olisi siirrettävä myös mielisairaita koskevat sosiaaliset erityiskysymykset.

III Ympäristöasiat

24. **Kaupunginosien keskustojen reformi.** Kaupunginosien keskustoja on suunniteltu eri aikoina. Melko harvat ovat todella onnistuneita, esimerkiksi Malminkartanossa kauppoja on keskustan asuintalojen alakerroissa. (Imatran kaupungin keskusta on yhtälailla elävä). Oulunkylän keskustan suunnittelu epäonnistui, Ogelin toria ei käytetä lainkaan, Malmin keskustatoiminnot ovat hajaantuneet ala- ja ylätorille. Maunulan keskusta ei jäsentynyt kauppakeskuksen purkamisen jälkeen, Itä-Pasilan tori ei onnistunut suunnitelmien mukaisesti jne. Nyt tulisi keskittyä vuosittain yhden tai kahden kaupunginosakeskustan reformaatioon, jotta niistä tulisi taas ihmisten kokoontumis- ja toimintapaikkoja. Komeinta olisi, jos pikkumyymälöiden ketjut taas korvaisivat erikoiskauppojen keskittymät ostoskeskuksissa.
25. **Siirtolapuutarhamökkialueiden lisääminen**
Vuodesta 1969 alkaneen kaupunginvaltuutettu-urani aikana useat valtuutetut ovat toistuvasti esittäneet siirtolapuutarha-alueiden lisäämistä, viimeksi mm Jorma Bergholm ja Pentti Arajärvi. Suunnitelmat nytkähtivät kovin hitaasti käyntiin ja vain muutamia uusia alueita on kaavailtu, vaikka niiden kysyntä olisi erittäin suuri. Tässä pitäisi nyt todella ryhtyä ja toteuttaa 1000 – 2000 uutta siirtolapuutarhamökkialuetta sekä Helsingissä, Helsingin omistamilla alueilla muissa kunnissa että kaupungin lähikunnissa.
26. **Töölönlahden ruoppaus.** Asia on ollut toistuvasti esillä ja viime kerralla sai jo yli puoluerajojen yleistä kannatusta, joskaan päätöstä edes suunnittelun käynnistämisestä ei tehty. Töölönlahden vesi on kuitenkin aiempien, mm Jorma Bergholmin aloitteiden perusteella saatu uima-kelpoiseksi, mitä osoittaa elokuussa Suomen Ladun toimesta järjestettävien kuutamointien suosio. Esitettyä uimarantaa ei kuitenkaan lahdelta ole vielä saatu. Vuosittain maa kohoaa Helsingissäkin noin puoli senttiä, joten ruoppaus tulee varmasti aikanaan ajankohtaiseksi – parempi tehdä ennemmin kuin myöhemmin.
27. **Kattopuutarhojen toteutus Helsingissä.** Ehdotin kahdesti, että Ilmalan toisen vesitornin katolle olisi toteutettu pääosin havupuista ja pensaista koostuva kattopuutarha. Katolla on jo ravintola palveluineen. Hanke ei toteutunut vastustajien epäiltyä mm, että Helsingin vesijohtoveteen valuisi sieltä lannoitteita. Em ravintolassa on käymälätkin eikä sieltä ole toistaiseksi valunut mitään vakavampaakaan. Yritin sittemmin saada kattopuutarhan eduskunnan lisärakennukseen, mutta tämä ei toteutunut ”turvallisuuksista” sekä Sanoma Oy:n talon katolle. Rakennus oli kuitenkin jo liian pitkälle suunniteltu ja rakenteilla. Nyt olisi aika toteuttaa asia joko julkisissa tai yksityisissä rakennushankkeissa.

- 28. Kasvitieteellisten puutarhojen yhdistäminen arboretumkäytävällä.** Esitin, että Helsingin yliopiston Kaisaniemen kasvitieteellisen puutarhan ja Helsingin Eläintarhan kasvitieteellisen puutarhan välille kehitettäisiin kaunis promenadiväylä, jonka varteen istutettaisiin erilaisia puita ja pensaita arboretumin tavoin kyltteineen. Aloitteeseen vastattiin myönteisesti, mutta sitä ei ole toteutettu. New Yorkissa on kartoitettu nyt kaikki kaupunkipuut ja siellä on runsaasti kylttejä tavallisilla kaduillakin asukkaiden valistamiseksi
- 29. Kaupunkiarboretum Vesalaan.** Ehdotus liittyi siihen, että eräiden esikaupunkien ilmettä ja arvostusta nostettaisiin myös luonnonmukaisin toimin. Ehdotukseen sisältyi myös ajatus, että kaupunginosan nuoriso istuttaisi nimikkopuita alueelle, jolloin niistä kannettaisiin suurta huolta.
- 30. Lastentarhojen ja koulujen pihojen istuttaminen** oppilaiden toimesta. Monet pihat ovat melko ankeita asfalttipihoja, Istuttamalla niihin harvinaisia kasvi, pensas- ja puulajikkeita voitaisiin myös ympäristötietoisuutta lisätä. Sama koskee myös eri laitosten piha-alueita.
- 31. Veräjämäen Kaarlo Haltian puistikon kunnostus.** Tämän ovat kirjallisesti luvanneet kaksi apulaiskaupunginjohtajaa, Martin Meinander jo vuonna 2001 ja Ilkka-Christian Björklund. Kun mitään ei tapahtunut., kaupunginvaltuusto hyväksyi asiasta yksimielisen pöytäkirjan. Sittenkään ei juuri mitään tapahtunut, pari puuta on istutettu, mutta edelleen pikkupuistikossa on jätteenpaperin ja kierrätysvaatteiden keräyslaatikot. Nyt asian voisi toteuttaa tekemällä kunnostussuunnitelma ja käyttämällä alueen talkoolaisia edes hyväksi tarjoamalla heille tarvikkeet ja taimet. Puistikon tila alkaa olla symboli viranomaisten välinpitämättömyydelle valtuutettujen tahdosta.
- 32. Valosaasteen vähentäminen.** Tämä on Tähtitieteellinen yhdistys Ursan suuria toiveita ja asetettu myös kansainväliseksi tavoitteeksi. Kaupunki on toki ryhtynyt toimiin, mutta sillä ei ole pitkäjänteistä suunnitelmaa, jonka tulokset esitettäisiin vuosittaisessa ympäristöraportissa.
- 33. Hyötykotieläinten pito kaupungissa.** Vielä sodan jälkeen kaupungissa sai pitää kanoja ja possuja. Olen esittänyt että näitä ja muitakin vastaavia kotieläimiä voitaisiin pitää myös sosiaali- ja terveysalan laitosten. ja palveluasuntojen yhteydessä
- 34. Höyrylaiva Vantaanjoelle.** Idean esitti Tammen kustannustoimittaja Heikki Kääriäinen. Nyt joen ylittävät kävelysillat ovat sen verran matalalla, että alkuperäishanekta ei voi toteuttaa. Olisi selvitettävä, voisiko esim Pikkukoskelta tai jonkin verran sen alapuolelta olla sähkömoottorikäyttöinen turisteja kuljettava venereitti esimerkiksi Tuomarinkylän kartanoon tai sitä pidemmälle välipysäkkeineen. Pienyrittäjiä löytyisi hankkeeseen.
- 35. Helsingin kaupungin veistosten ja muistomerkkien kyltit.** Kymmenkunta vuotta sitten tehdyn oppaan mukaan Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla on noin 350 julkista veistosta tai suurempaa reliefiä. Vain harvoissa niistä on niiden taustaa selostava laatat tai kyltit. Nämä tulisi toteuttaa pikaisesti tulisi kolmikielisinä.
- 36. Laattojen lisääminen Helsingin rakennuksiin.** Olen esittänyt että Helsingin merkittävimpiin rakennuksiin kiinnitettäisiin niiden historiaa kuvaavat laatat. Näin on monessa meneteltykin mutta ei riittävästi. Esitin aikanaan myös että Helsingin ja Pietarin välillä tehtäisiin yhteinen hanke, jolloin Helsingissä rakennuksissa ja alueilla olisi laattoja,

josta kävisi ilmi näiden autonomian aikainen historia, mutta vastaavasti Pietarissa, mitä alueilla oli ennen Pietaria. Tilanne yhteistyöhän ei liene kypsynyt vielääkään – kummallakaan puolella? HEKA:n toimesta tulisi laittaa myös Helsingin vuokra-asuintaloihin laatat, josta ilmenisi ainakin arkkitehtien nimet sekä rakennusvuosi.

37. Katunumeroiden suurentaminen ja selkeyttäminen kaupungin rakennuskannassa.

Katunumeroita joudutaan katsomaan sekä kävellen. pyöräillen että liikkuvista autoista. Ne ovat luvattoman pienikokoisia, usein vaikeasti löydettävissä ja vaihtelevissa paikoissa. Tähän ovat myös pelastusviranomaiset kiinnittäneet huomiota. Ongelma lisääntyy vielä väestön vanhetessa, näkö- ja havaintokyvyn vähetessä. Olisi laadittava suunnitelma asian korjaamiseksi kymmenen vuoden siirtymäajalla.

38. Nikkilän sairaalan hautausmaan kunnostaminen.

Tälle metsähautausmaalle on haudattu yli 700 henkilöä. Haudattujen joukossa on paitsi sairaalan pitkäaikaipotilaita, myös Kivelästä pommituksia pakoon siirrettyjä vanhuksia, mukaan lukien Helsingin kuvaaja Signe Brander. Suuri osa kuoli sotavuosina, etenkin vuonna 1942 nälkätauteihin. Hautausmaalla on jäljellä enää neljä hautakiveä. Sinne on aloitteideni pohjalta laitettu muistokivi, mutta ei haudattujen nimiä vielääkään. Sitä ei hoideta järjestelmällisesti, vaan vainajat todella nukkuvat siellä – ei nurmen – vaan hormien alla. Sairaala kuului Helsingin kaupungille, mutta hautausmaan hoitovastuu on selkiintymätön. Helsingin kaupungin tulisi nyt laittaa asia kuntoon yhteistyössä Sipoon kunnan, Helsingin seurakuntayhtymä ja Sipoon seurakunnan kanssa. Jos hautausmaalle olisi haudattu keitä muita tahansa, asia olisi kunnossa. Asiain tila on häpeällinen kaikille osapuolille. Myös Signe Branderille tulisi hautausmaalle saada oma muistomerkkinsä Valokuvataiteen museon ja -seuran, uusmaalaisten kartanoiden omistajien (Signe Brander kuvasi myös niitä) kanssa yhteistoiminnassa järjestettävällä kansalaiskeräyksellä

39. Hajuton, meluton, kynnyksetön kaupunki.

Tukholman kaupunki järjesti kilpailun, ”mistä löytyisi hajuton kauneushoitola, meluton ravintola, kynnyksetön kauppa. Helsingin kaupunki ei halunnut järjestää tällaista aikanaan, entä nyt?

IV Kulttuuria

40. Tangolava Helsingin keskusta-alueelle.

Suomalainen tango alkaa olla maailmankuulu, mutta kaupungin ytimessä ei ole paikkaa, jos kansainväliset vieraat voisivat kokea sen. Pysin saamaan tangotorin Hakaniemeen ja sitten Linja-autoaseman aukiolle. Melusäännöt estivät edeltävän ja jälkimmäisen esti aukiolle sinne aluksi kaavailtu luistinrata, joka toteutettiin lopulta Rautatietorille. Makasiinien palon jälkeen oli kehitelty jo pitkälle suunnitelma, että tangolavan rakentamiseksi Musiikkitalon ja Sanomatalon väliselle aukealle. Pekka Niska oli valmis rahoittamaan sen, mutta hanke kariutui hänen kuolemansa johdosta. Projektin tulisi uudelleen käynnistää jollekin sopivalle keskeiselle paikalle.

41. Valtakunnallinen mielisairaalamuseo.

Suomessa on parhaimmillaan ollut toistakymmentä mielisairaalamuseota, joista Sirkka-Liisa Tuovinen valmistelee julkaisua. Helsingin yliopiston Arppeanum-museo on myös niitä kartoittanut. Vuosittain Lääketieteen historian seura järjestää Lääketieteellisten museoiden päivät.

Nikkilän sairaalan museo oli museoista merkittävin, mutta Helsingin kaupunki tai Sipoon kunta eivät halunneet sitä enää ylläpitää, kun sairaala lopetettiin. Museon 12 000 esinettä ja dokumenttia ovat Helsingin kaupungin museon kellareissa. Sama kohtalo on osunut mm

Rauhan sairaalan museolle. Nyt suurimmat avoinna olevat museot ovat Kellokoskella (uhan alla), Seinäjoen Törnävällä ja Nokian Pitkäniemessä.

Suomessa – mieluiten Helsingissä – olisi perustettava valtakunnallinen mielisairaalamuseo tai paremminkin valtakunnallinen Lääketieteen museo, johon yhdistettäisiin myös Arppeanumin lääketieteen, hammaslääketieteen, eläinlääketieteen kokoelmat ja apteekkimuseoiden kokoelmia. Tätä kunnianhimoisempi hanke toki olisi Tieteen museon perustaminen. Hyvänä paikkana voisi olla jokin tyhjenevistä sairaaloista, parhaana Kirurginen sairaala siinä kuin Tähtitieteen laitoksesta Tähtitorninmäellä on muodostunut alan museaalinen kulttuuri- ja toimintayksikkö. Museo olisi toteutettavissa yhteistyössä kaupungin, Uudenmaan maakunnan, Helsingin yliopiston, Valtion (museovirasto) ja mahdollisten yksityisten säätiöiden kanssa. Pelkästään mielisairaalamuseossa kävijöitä olisi enemmän kuin Vakoilumuseossa

42. Julkisiin liikennevälineisiin lukemista. Neuvostoliitossa jokainen ihminen luki metroissa, busseissa ja raitiovaunuissa klassista kirjallisuutta – nykyään Venäjälläkin näplätään kännyköitä ja iPadeja, kirjan lukijoita on siellä enää alle yksi kymmenestä. Aiemmasta ajasta innostuneena esitin, että Helsingin busseissa ja raitiovaunuissa olisi tarjolla kuukauden runo- tai aforismivihkonen tai muuta sivistävää lukemista sievistä pienistä telineistä. Mm paloturvallisuus- ja roskaamissyistä tätä ei toteutettu. Olisi erittäin helppo saada kustantajat liikkeelle tarjoamalla joko viikoittain, parin viikon välein tai kuukausittain heille mahdollisuutta jakaa tällaisia vihkosia tai kirjasia, jossa he voisivat samalla esitellä toimintaansa.

43. Kaupungin luottamusmiesten, virastojen ja yksiköiden kansainvälisten yhteyksien lisääminen. Helsingin luottamusmieselinten tulisi järjestelmällisesti vierailla vuosittain naapurimaidemme suurkaupungeissa. eduskunnan valiokuntien tapaan. Tämä voidaan myös toteuttaa siten, että koko lautakunta vierailisi kerran vaalikaudella ja muina vuosina pienempi ryhmä. Tällöin myös naapurimaistamme vastaavat lautakunnat vierailisivat Suomessa. Yhteistyö Pietarin Duuman valiokuntien kanssa tulisi olla nykyistä paljon laajempaa.

44. Kaupungin tieteellisen tutkimustoiminnan kartoitus. Kaupungin eri laitoksissa ja virastoissa tehdään runsaasti tutkimustoimintaa, väitöskirjoja ym. Tämän laajuus tulisi kartoittaa ja samalla ryhtyä systemaattisemmin tukemaan ao toimintaa

V Muut asiat

45. Maksuton joukkoliikenne. Ajatuksen ensimmäinen esittäjä oli Arvo Salo 1960-luvun lopulla, jonka jälkeen se oli vuonna 1970 perustetun Enemmistö ry:n tärkeä vaatimus. Asiasta tehtiin jokin alustava selvitys. Aloitteita sen toteuttamiseksi on tuotu vuosien varrella aika ajoin, viimeksi 2012. Tällöin esitettiin asiaa kokeiltavaksi esimerkiksi kolmen kuukauden ajaksi. Perusteluna oli Tallinnassa toteutettu maksuton joukkoliikenne. Nyt ensimmäistä kertaa kunnallisvaaleissa teema oli reaalisesti esillä Kyselytutkimuksissa esimerkiksi espoolaisista yli puolet kannattaa maksuttomuutta. Eri vaalikoneissa ensi kertaa kyseltiin valtuustoehdokkaiden kantaa ja mielipiteet ovat kehittymässä toteuttamisen suuntaan. Vasta-argumentteja on toki paljon (seudullinen liikenne. palvelutason mahdollinen lasku, verojen korotustarve ym) Varsin todennäköisesti maksuttomuus tullaan toteuttamaan kymmenen vuoden kuluessa. Tähän voidaan edetä asteittain myöntämällä koululaisille, opiskelijoille ja eläkeläisille ensin maksuttomuus. Toisaalta suosittelisin hankkeen kokeilua vuoden ajaksi kuitenkin siten, että lippujen tarkastajien työllisyys taattaisiin

kokeiluajanakin. Hanketta tulisi edistää tavalla, joka ei asettaisi autoilijoita paarian asemaan. Tavoitetta auttaisi, jos tietullien ja ruuhkamaksujen ajamisesta luovuttaisiin

46. **Rengasmetro.** Valtakunnallisena hankkeena Pissararata toimii toki, joskin jo nyt osa lähijunaliikenteen päätepisteistä voisi olla Pissilassa, kun niin suuri joukko väkeä jää sille asemalle. Pissararadalla on vain vähän asemia Helsingissä eikä se palvele yhtä laajalti itse Helsingiä kuin rengasmetro (esim HUS), jonka toteuttamismahdollisuuksista vaikutuksineen, kustannuksineen ja aikatauluineen tulisi antaa valtuustolle perusteellinen selvitys
47. **Koiraveron poisto.** Jokainen kunta voi itse päättää koiraverosta, kannetaanko sitä vai poistetaanko se. Lukuisissa kunnissa koiravero on poistettu. Muista lemmikkieläimistä ei veroa peritäkään. Suurin osa valtuutetuista on koiraveron poistamisen kannalla, ongelmana on, että kellekään yksittäiselle valtuutetulle tai valtuustoryhmälle ei haluta antaa ”kunniaa”, Kansan arvellaan äänestävän enemmän koiraveron poistajia kuin asunnottomuuden poistajia. Tehdessäni ensi kertaa asiasta aloitteen, olisi se voinut mennä läpikin, mutta silloinen Helsingin ylipormestari juoksi nopeasti ennen äänestystä valtuustosaliin eräiden ryhmien joukkoon lobaten heitä vastustamaan esitystä. Koiraveron tuotto Helsingissä on vähäinen verrattuna siihen suureen hyötyyn, joka lapsiperheillä ja yksinäisillä, perheettömillä on koiristansa ja muista lemmikeistään

1+14

Helsingissä 19.4.2017

Ilkka Taipale
kaupungin valtuutettu